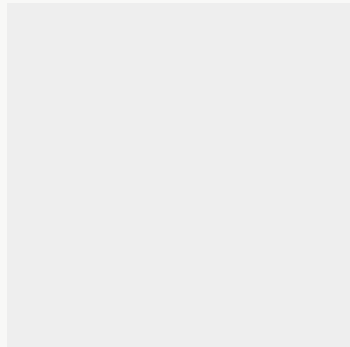
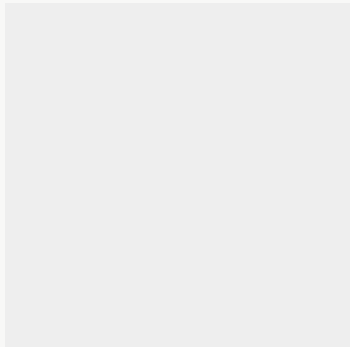

Planering av kustskydd reflektioner och exempel från Skåne

innehåll

- Planeringsansvar – PBL
- Genomförande – MB och annan lagstiftning
- Några exempel från Skåne

PBL– kommuners planeringsansvar för ny och befintlig bebyggelse

2 kap 5§ bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet bl.a. avseende översvämning

Detaljplan, förhandsbesked, bygglov

11 kap Länsstyrelsens tillsyn över kommuner

3 kap 5§ Av översiktsplanen ska framgå:

7. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra

Exempel på översiktsplaner som beaktar riskområden

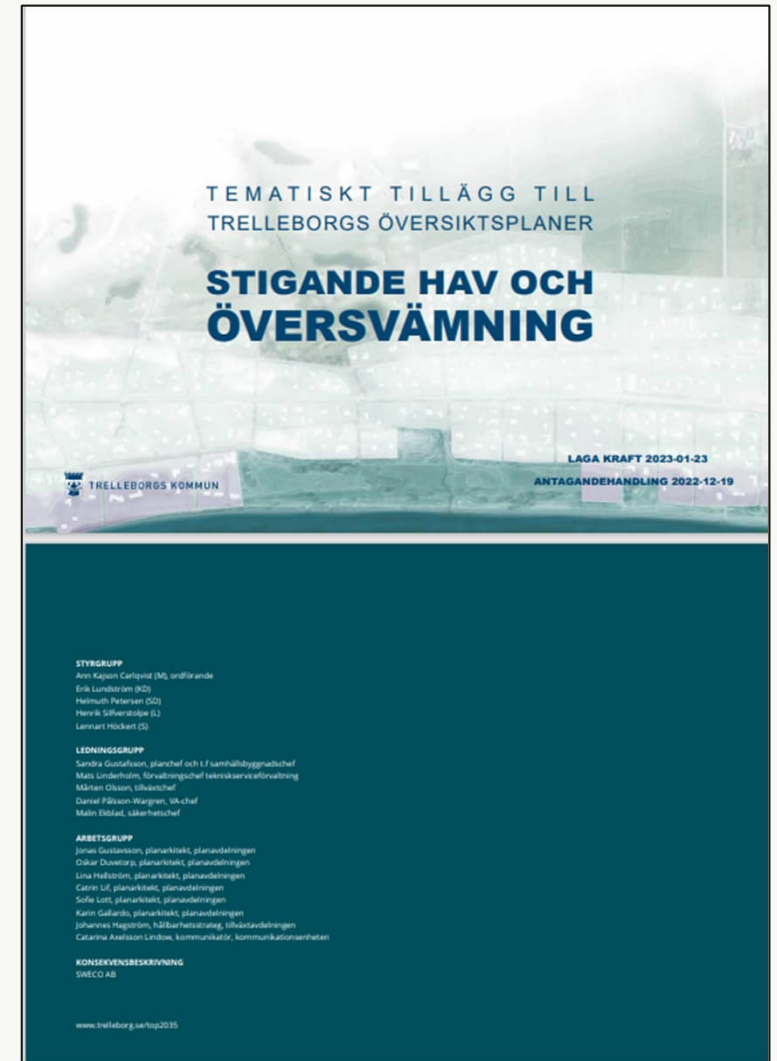
Lomma översiktsplan s 204 respekt kustzon

<https://lomma.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/oversiktsplan/samtliga-dokument-till-oversiktsplan-2020.html>

Kristianstads kust och havsplan, översiktsplan s 35

Bebyggelseområden inom risk för översvämning, s 35 beskrivning

<https://www.kristianstad.se/sv/bygga-bo-och-miljo/detaljplan-och-oversiktsplan/oversiktsplan/gallande-oversiktsplaner-och-antagna-strategier/kust--och-havsplan/>

Länsstyrelsen
Skåne

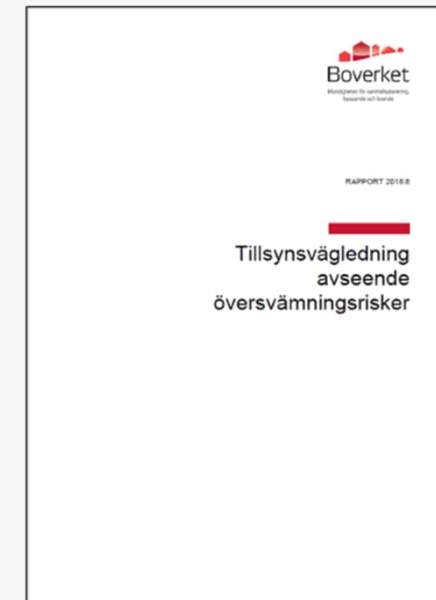
Detaljplan – skyddsåtgärder mot översvämning

Skyddsåtgärder ska vara säkerställda när plan antas – grundprincip

Preciserade, effektbeskrivna genomförbara (prop. 2009/10:170 s 429)

Boverket har i tillsynsvägledningen bedömt att det i vissa fall är möjligt att det i Länsstyrelsernas bedömning kan gå att beakta framtida skyddsåtgärder om kommunen kan visa att skyddsåtgärderna är genomförbara

"om framtida skyddsåtgärder utanför planområdet krävs för att en bebyggelse ska anses lämplig måste det ställas mycket höga krav på kommunen att visa att skydden kommer att uppföras. Det krävs således att kommunen utreder och kan visa att skydden är genomförbara ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv"

Länsstyrelsen
Skåne

Planering av framtida skyddsåtgärder – råd till kommuner

Behov av ytor för:

- Kustskyddsåtgärder
- Magasin som behövs till följd av dämningseffekter av höjd medelvattennivå
- Regnvatten som blir svårare att avleda till följd av invallningar
- Pumpanläggningar inklusive magasin
- Behov till följd av påverkan av höjda grundvattennivåer – minskade möjligheter till infiltration

Reservera markbehovet på markanvändnings- eller plankarta

Undersök nivåer där tröskeeffekt uppkommer vad gäller konsekvenser/skadekostnader

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2023/vagledning-for-skydd-mot-oversvamning-fran-havet-anpassad-till-skanes-kuststader.html>

Lagrum som kan aktualiseras när åtgärder genomförs

- Tillståndspliktig vattenverksamhet
- Anmälningsskyddad vattenverksamhet
- Markavvattningslag
- Strandskyddsdispens
- Dispens områdesskydd
- Kulturmiljölagen
- kontinentalsockellagen
- Ledningsrätter/servitut
- Jordabalken 3 kap 1§
- Detaljplan/bygglov/marklov
- Anläggningslagen

Ärendepolicy avseende stranderosion längs Skånes kust

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2024/arendepolicy-avseende-stranderosion-langs-skanes-kust.html>

Länsstyrelsen
Skåne

Vallar och murar kräver tillstånd enligt miljöbalken (MB)

Tillståndspliktig markavvattning enligt 11 kap MB

Dispens **markavvattningsförbud** 11 kap 14§

Tillstånd får inte ges i strid med **detaljplan**

Måste följa bestämmelser i områdesskydd (**naturreservat, strandskydd** mm)

Natura 2000 – Tillstånd får bara ges om åtgärden inte skadar livsmiljön och inte försvårar bevarandet av arter

Regeringen kan besluta om undantag

Ansvar för underhåll av vattenanläggningar 11 kap 17§ MB

Länsstyrelsen
Skåne

Rådighet

Den som ska bedriva en vattenverksamhet behöver ha förfoganderätt över vattnet i det område där verksamheten ska bedrivas

- Krävs för genomförande av åtgärder på annans mark
- Tvångsrätt för vattenverksamheter MB 28 kap 10§

Kan vara en begränsande faktor

Skydd kan klassificeras som en damm

11 kap 4§ MB en vattenanläggning vars syfte är att dämna upp eller utestänga vatten eller blandningar av vatten och annat material

11 kap 24-26§§ MB säkerhetsklassificering av dammar

11 kap 18§ MB strikt ansvar för skadekostnader orsakade av dammhaveri

Exempel från Skåne på kustskydd med olika syften, typ av skydd, genomförande

- Skyddsvallar/murar Falsterbonäset – befintlig bebyggelse
- Förstärkning, påbyggnad samt nya vallar/murar/pumpar
Kristianstad – befintlig och ny bebyggelse
- Stegvis genomförande av skyddsåtgärder genom prövning i
detaljplan - ny och befintlig bebyggelse, Landskrona - del av
helhetslösning
- Naturbaserade åtgärder – olika syften, Ystad, Helsingborg,
Lomma

Falsterbonäset – skyddsvall med naturanpassad vegetation samt mur

Vid de prickade områdena pågår fortfarande en tillståndsprövning och inga slutgiltiga beslut är tagna.

Från Vellinge kommuns hemsida och ansökningshandlingar till mark- och miljödomstolen

Kommunen bekostar skydd som skyddar kommunala värden och enskilda fastigheter

Skydd mot högvattenstånd fram till ca 2065 – nivå 3 m

21 km längd

Från planering till påbörjat skydd

2011 Handlingsplan höga havsnivåer dialog och yttranden LST
2015 - 2018 Samråd 6 kap 4 § MB
2018 Avgränsningssamråd 6 kap MB betydande miljöpåverkan
2018 Ansökan inlämnad till mark- och miljödomstolen
2020 Tillstånd deldom Mål M 3258-18
2020 Dom överklagad
2020 Prövningstillstånd
2022 Dom Mark- och miljööverdomstolen Mål M 6552-20
2024 Anläggningsarbeten påbörjas

RAPPORT APPENDIX A

Vellinge kommun

**HÖGA HAVSNIVÅER
FALSTERBONÅSET SAMT OMRÅDEN VID HÖLLVIKEN/KÄMPINGE**
UPPDRAGSNUMMER 1220063000

Konsekvenser av klimatförändringar – faktaunderlag 2010

MALMÖ 2011-07-08

SWECO Environment AB
Kust och Vattendrag

Johan Landberg

Björn Almström

Hans Hanson

SWECO
Vatten & Miljö
Hans Michélsensgatan 2
Box 286, 201 22 Malmö
Telefon 040-16 70 00
Telefax 040-15 43 47
www.sweco.se

Sweco Environment AB
Organ nr 556346-0327
säte Stockholm
Ingår i Sweco-koncernen
Uppdrag 1220063000; //lag
p:112151:1220063:000:19 original/appendix a/appendix a 110708.doc

Johan Landberg
Tekn Dr
Telefon direkt 040-16 71 20
johan.landberg@sweco.se

1 (36)

Framtida frågor Falsterbonäset

- Skyddet inte komplett - kräver nya tillstånd
- Hantering av grundvatten vid högre permanent havsvattenstånd
- Behov av tätning, magasinering och höjning framöver
- Behov av tillgång till markområden som inte strider mot Natura 2000
- Kan anläggningen komma att klassas som en damm framöver?

Klimatanpassning av städer – exempel Kristianstad

Befintliga skyddsvallar byggs på eller ersätts med nya

Ettappvis utbyggnad 2021-2040

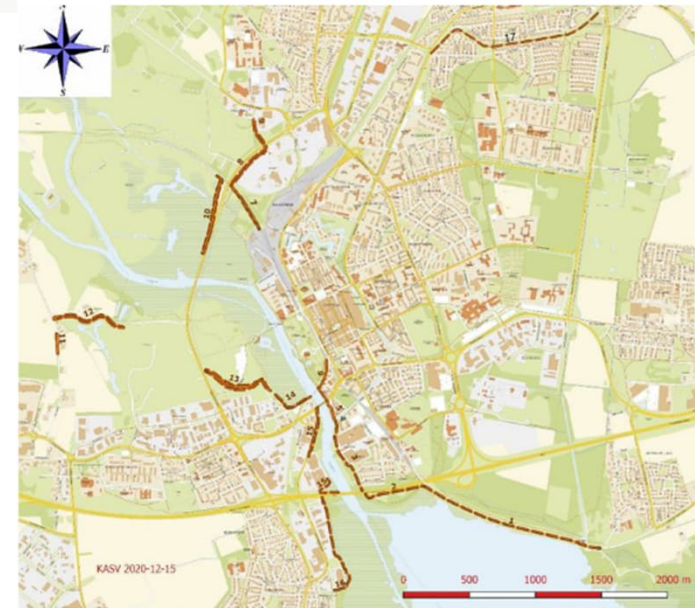
Fas 1: 2021-2026

Fas 2: 2027-2031

Fas 3: 2032-2040

Totalkostnad ca 1,6 miljarder

Delar av anläggningen
klassad som damm
Säkerhetsklass A

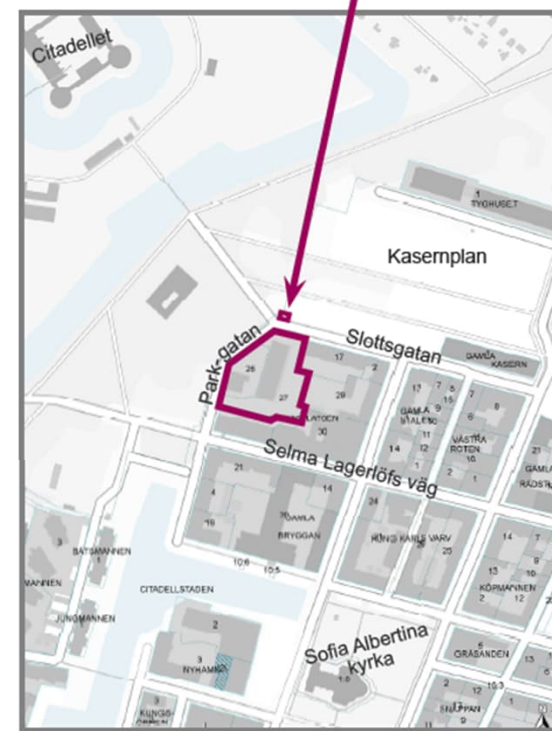
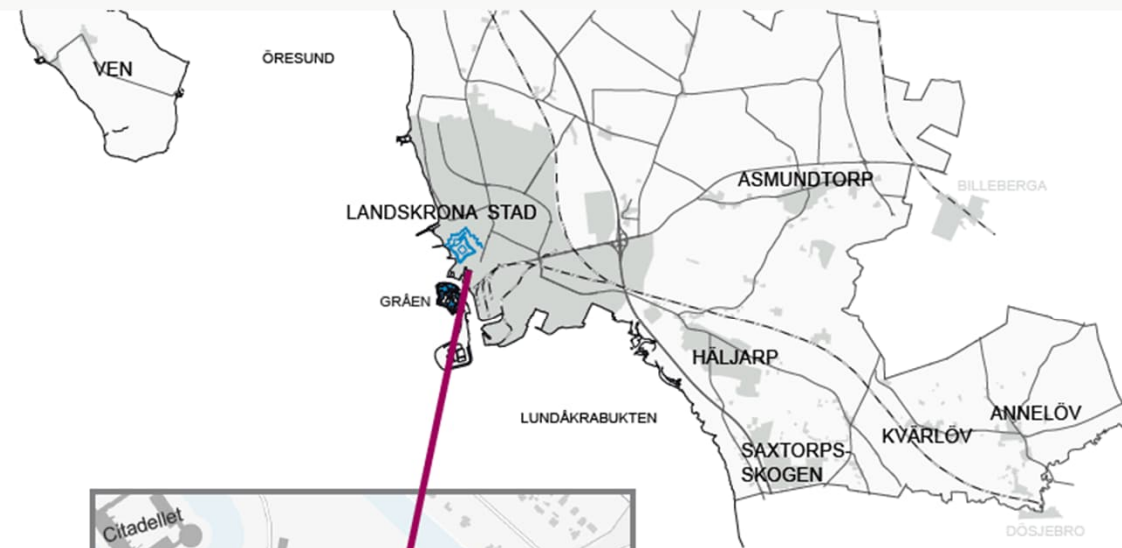
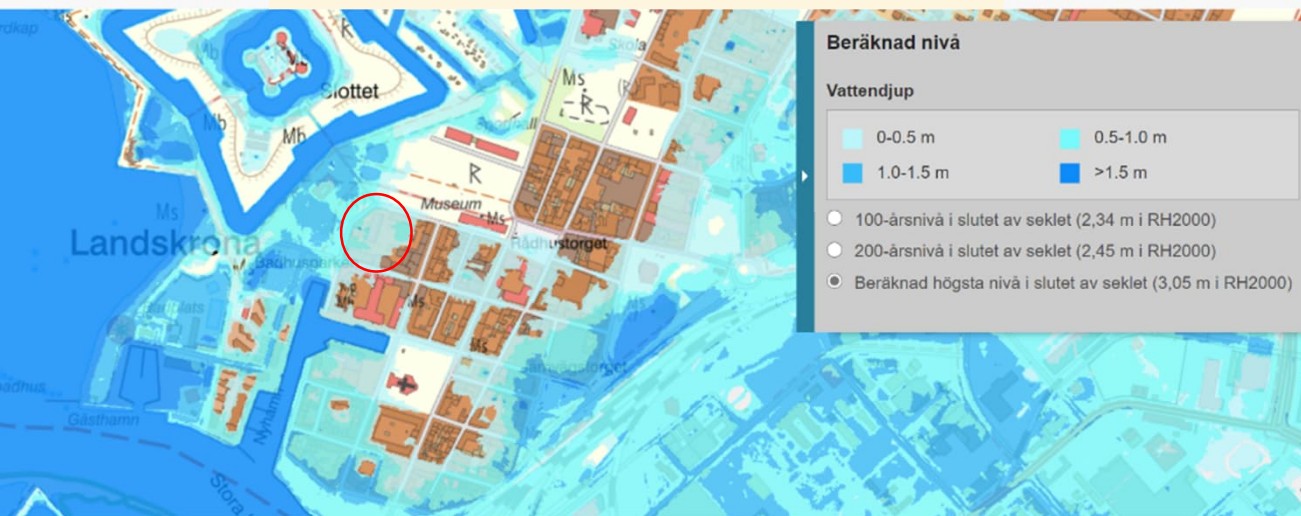
Bilden visar samtliga befintliga vallar i Kristianstad, oavsett om de ingår i vallskyddet för staden eller endast har en lokal skyddsfunktion.

Länsstyrelsen
Skåne

Slottsplatsen Landskrona

Risk för översvämning år 2100

Figur från kommunens planbeskrivning

PLANOMRÅDETS AVGRÄNSNING OCH PLACERING I KOMMUNEN

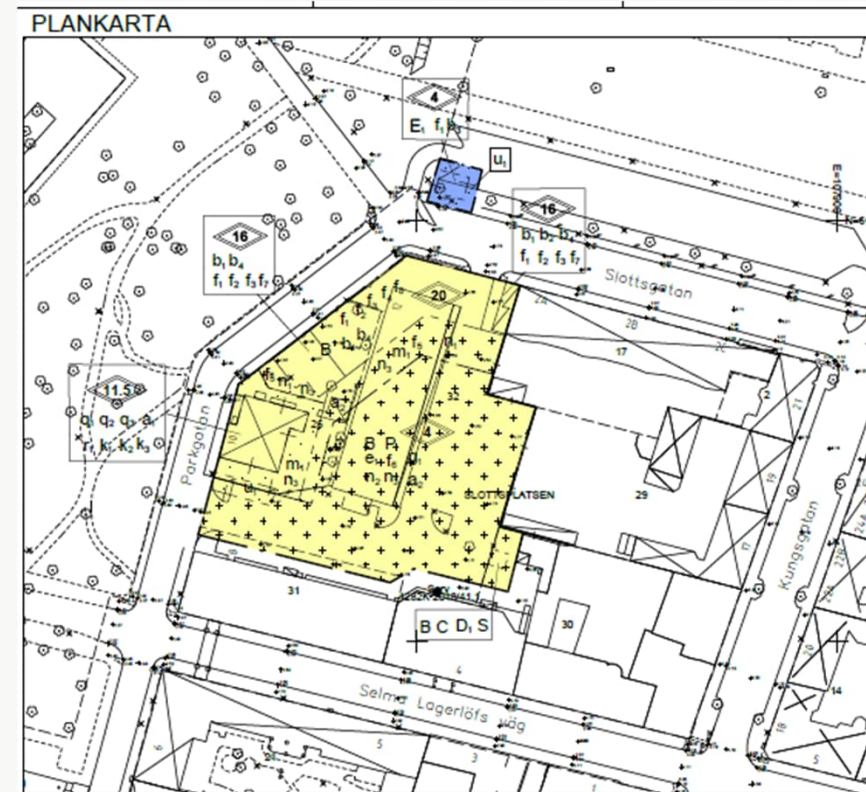
Reglering i detaljplan

b1 - Färdigt golv för bostad ska vara lägst +3,2 meter. Detta omfattar inte trapphus, miljörum, förrådsutrymme eller dylikt.

b3 - Lägsta nivå för färdigt golv ska vara minst +3,5 meter. Kritiska installationer ska placeras över +4,0 meter.

b4 - Källare får inte finnas.

n3 - Marknivån ska ligga högre än och slutta mot Parkgatan/Slottsgatan så att avrinning kan ske.

Länsstyrelsens upphäver detaljplanen maj 2022

Länsstyrelsen Dnr 46802-2020

- Länsstyrelsen menar att de plantekniska regleringarna i detaljplanen inte är tillräckliga dels vad gäller nivåer men inte heller vad gäller syftet med att säkerställa byggnadernas funktion. Regleringen av lägsta golv för bostad innebär inte per automatik att huskonstruktionen tål vatten under denna nivå.
- Planområdet och stora delar av centrala Landskrona är beroende av att storskaliga skydd uppförs för att skydda mot stigande havsnivåer. Planen redovisar inte skyddsåtgärder som säkerställer att själva markområdet är lämpligt för bebyggelse i detta avseende. Tillgängligheten till planområdet begränsad vid framtida högvatten
- Det saknas underlag som visar att framtida storskaliga översvämningsskydd är genomförbara ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv.

Boverket anser att länsstyrelsens beslut ska stå fast (yttrande till regeringen Dnr 3097/2023)

Regeringen upphäver länsstyrelsens beslut september 2024 (LI 2023/00111)

Länsstyrelsen
Skåne

Skeppsbrokajen – anpassad till lämplig för bebyggelse

- 200 bostäder
- Nytt torg och kajpromenad
- Restaurang/servicemöjlighet
- Planen antogs i december 2023 men överklagad till mark- och miljödomstolen (MMD)

Bild från presentation
av Mattias Alfredsson,
Landskrona kommun

Skeppsbrokajen – anpassad till stigande hav

- Första del av Landskronas storskaliga kustskydd
- Bebyggelse på en 1,65 meter hög bastion

Helsingborg – Fortuna innan åtgärd

Länsstyrelsen
Skåne

Helsingborg - Fortuna

Bild,
Helsingborgs
stad

Länsstyrelsen
Skåne

Stormen Malik, 29-30 januari 2022

Bild,
Helsingborgs
stad

Länsstyrelsen
Skåne

Återuppbyggnad, maj 2022

[Skånes kuster äts upp – naturens egna lösningar ska rädda stränderna | SVT Nyheter](#)

Bild,
Helsingborgs
stad

Länsstyrelsen
Skåne

Några reflektioner om kommuners planering av kustskydd möjligheter och risktagande i framtiden

- Höja marken / skydd inom kvartersmark – kostnad för exploatör/ fastighetsägare nu och ger litet handlingsutrymme i framtiden
- Reservera mark inom allmän platsmark – ansvar och kostnader för kommun inom genomförandetid, större handlingsutrymme i framtiden
- Reservera mark inom privat allmän platsmark – ansvar och kostnader för enskilda inom genomförandetid, större handlingsutrymme inför framtiden
- Storskaliga skydd prövas som vattenverksamhet – olika grad av handlingsutrymme och ansvar (strikt ansvar/underhållsansvar)

Frågor?

Länsstyrelsen
Skåne